

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษาของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร

Participation in Educational management of the Educational Service Area Boards under SakonNakhon Primary Educational Service Area Office

ชาตรี อัคราช*

บทคัดย่อ

การมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษาของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1) เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร

2) เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร

3) เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ระยะที่ 1 ประกอบด้วย คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ทั้ง 3 เขต พื้นที่การศึกษา เขตพื้นที่ การศึกษาละ 18 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 54 คน ระยะที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 9 คน ระยะที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลการ

ประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ (Connoisseurship) จำนวน 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) และการประเมินความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ การหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่า IOC (Item Objective Congruence Index) เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC 0.50 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่า สัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha-coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ โดยใช้วิธีการสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษาของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการบริหารงานงบประมาณ รองลงไป คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป

2. รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษาของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 2) หลักการของของรูปแบบ 3) กลไกการดำเนินการ 4) การดำเนินการ 5) การประเมินผล 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเหมาะสมของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษาของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า ผู้ประเมินมีความคิดเห็นต่อของรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษาของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมในการบริหาร, คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

The research entitled, “Participation in Educational management of the Educational Service Area Boards under SakonNakhon Primary Educational Service Area Office,” aimed 1) to study the state of participation in educational management of the educational service area boards under the SakonNakhon Primary Educational Service Area Office, 2) to create the model of participation in

educational management of the educational service area boards under the SakonNakhon Primary Educational Service Area Office, and 3) to evaluate the model of participation in educational management of the educational service area boards under the SakonNakhon Primary Educational Service Area Office.

The population used in the first period of this research was the 54 educational service area boards selected from the three offices under the SakonNakhon Primary Educational Service Area. In addition, 18 educational service area boards were selected from each office. While in the second period of this research, the 9 informants were invited to participate in a focus group discussion. And in last period, the 20 experts were invited to be as the informants for evaluation.

The instruments used in this research were the questionnaire, focus group discussion, and the evaluation by the experts. In the quality test, the only items of questionnaire with above .50 value of the IOC were acceptable, and in the reliability test, Cronbach’s alpha value was rated at .98. The statistics used for quantitative data analysis in this research were percentage, mean, and standard deviation. In addition, the content analysis was employed for the qualitative data which were concluded from the experts’ suggestions.

The research findings revealed that

1. The participatory state of educational service area boards from offices under the SakonNakhon Primary Educational Service Area, overall were at high level. Especially, the budget

administration aspect was at the highest level; then, come to the academic affairs aspect, and the lowest level was the general administration aspect.

2. The model of participation in educational management of the educational service area boards under the SakonNakhon Primary Educational Service Area Office consisted of 6 aspects, namely, 1) the model objectives, 2) the model principles, 3) operating mechanism, 4) operation, 5) evaluation, and 6) success condition.

3. The results of possibility and appropriateness evaluation for the model of participation in educational management of the educational service area boards under the SakonNakhon Primary Educational Service Area Office overall were at the highest level. When considering each aspect, it was found that every aspect was considered to be at the highest level.

Keywords : Participation, Educational Management, Educational Service Area Boards, Primary Educational Service Area Office

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และ พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลง การจัดการศึกษาไทย ทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพ ของบุคคลอย่างเสมอภาคกันในการได้รับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และการจัดการศึกษา ดังกล่าวจะต้องคำนึงถึง การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเอกชน เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับ

ประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หลักการสำคัญดังกล่าว ตรงกับแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการศึกษา (All for Education) อันเป็นหลักการพื้นฐานที่ได้รับ การยอมรับทั่วโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 2551 : 13-15)

คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสมาคมผู้ปกครองและครู และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การคัดเลือก ประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการ ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา“ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 : 19)

ผลการประเมินโครงการพัฒนาเสริมสร้างประสิทธิภาพของคณะบุคคลสามฝ่าย ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพในทางปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษา มีข้อจำกัดมาก เช่น ขาดประสิทธิภาพการบริหารงานเขตพื้นที่การศึกษา ขาดทักษะ กระบวนการกลุ่ม ในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นขาดความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตน ในฐานะกรรมการ เป็นต้น ส่วนใหญ่จึงไม่สามารถดำเนินการตามความคาดหวังของระเบียบ กระทรวงดังกล่าวได้มากนัก แต่ขณะเดียวกันก็มีบางกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้ทำดี พอสมควร (รายงานโครงการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 2 3 ประจำปีการศึกษา 2556)

จากความสำคัญ และปัญหาในการดำเนินการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการเขต พื้นที่

การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจจัดทำวิจัย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร เพื่อจะได้รูปแบบที่ดี ในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ต่อ นักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียน และผู้บริหารระดับ เขตพื้นที่เป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร
2. เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษาของ คณะกรรมการเขต พื้นที่ การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการนำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ซึ่งมีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย บทบาทหน้าที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตามภารกิจ 8 ด้าน และการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาใน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา 4 ด้าน

1.2 บทบาทหน้าที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามภารกิจ 8 ด้าน

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ระยะที่ 1 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ละ 18 คน รวม ประชากรทั้งสิ้น 54 คน (โดยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นผู้ให้ข้อมูล)

2.2 ระยะที่ 2 ตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ โดยการวิจัยแบบการ สันทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ครั้งที่ 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตฯ และหัวหน้ากลุ่มงานทั้ง 8 กลุ่ม รวมจำนวน 9 คน

2.3 ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของร่างรูปแบบฯ การวิจัยแบบการสนทนา กลุ่ม (Focus Group Discussion) ครั้งที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้ชำนาญการ จำนวน 10 คน และ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยมีขั้นตอนดังนี้

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) อธิบายข้อมูล ทัวไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ค่าจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนการวิเคราะห์ สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จังหวัดสกลนครโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการเขต พื้นที่ การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบ แบบสอบถามจำนวน 54 คน ส่วนมากเป็นเพศชาย คิดตำแหน่งกรรมการ คิดเป็นร้อยละ 88.9 และ เขตที่ตั้ง ทั้ง 3 เขต เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 33.3

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การศึกษา ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารงาน งบประมาณ รองลงไป คือ ด้านการบริหารงานวิชาการและ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป และรายด้านพบว่า

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการ เขตพื้นที่ การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร

รูปแบบการบริหารเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด สกลนคร มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ 2) หลักการของรูปแบบ 3) กลไกการดำเนินงาน 4) วิธีดำเนินการ 5) การประเมินผล และ 6) เงื่อนไขความสำเร็จ

ระยะที่ 3 เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการ เขตพื้นที่ การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร

ด้านความเป็นไปได้ รูปแบบนี้เป็นที่ยอมรับได้ รูปแบบนี้นำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้ และมีความเป็นไปได้ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะนำรูปแบบนี้ไปใช้ตามลำดับ

ด้านความเหมาะสม รูปแบบได้ระบุองค์ประกอบ การพัฒนาของรูปแบบได้ชัดเจน รูปแบบนี้มีความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การศึกษา ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษาของคณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร มีความเหมาะสม และนำไปปฏิบัติได้ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การศึกษาของ คณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร มีประเด็นที่น่าสนใจ อภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน การศึกษา ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนครโดยรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการ บริหารงาน งบประมาณ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหาร งบประมาณเป็นงานที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ต้องเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะต้องปฏิบัติให้เกิดความ โปร่งใสตรวจสอบได้รายด้านพบว่า 1) ด้านการ บริหารงาน วิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ประสาน ส่งเสริมการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาและจัดทำกรอบหลักสูตรระดับ ท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) ด้านการบริหารงาน งบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณา

รายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการจัดระบบการบริหารการเงิน บัญชี และพัสดุ รองลงไป คือ มีส่วนร่วม ในการสรุปรายงานผลในการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การสรรหา และการบรรจุ แต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างถูกต้อง เป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้รองลงไป คือ การวางแผนในการบริหารอัตรากำลังครู 4) ด้านการบริหารทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อ พิจารณารายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รองลงไป คือ การพัฒนาระบบและเครือข่าย ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สยาม เวชกามา (2557) ได้ทำการศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนบ้านสร้างदै จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ยโสธร เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า 1) ผลการวิเคราะห์สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผล การสร้างรูปแบบรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน พบว่ามีรูปแบบการมีส่วนร่วม 5 ด้าน

2. ผลการวิเคราะห์ ระดับความคิดเห็น เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ คณะกรรมการเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตามภารกิจ ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสกลนครโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดได้แก่ จัดการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องฯ รองลงไป คือ ส่งเสริม และสนับสนุน การจัดการศึกษาของบุคคลฯ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การประสาน และส่งเสริม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษฎา สารการ (2555)

ได้ทำการศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบล กรณีศึกษา โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 1 ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนการมี ส่วนร่วม ของชุมชนโรงเรียนดีประจำตำบลมีอยู่ 7 กลุ่ม คือ 1) การมีส่วนร่วมขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น 2) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) การมีส่วนร่วมขององค์กรเอกชน 4) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน 5) การมีส่วนร่วมของคณะครู 6) การมีส่วนร่วมของนักเรียน และ 7) การมีส่วนร่วมขององค์กรทางศาสนา

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมในการบริหารงานการศึกษา ของคณะกรรมการเขต พื้นที่การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาในการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการบูรณาการองค์ความรู้เดิมของชุมชน โดยให้บทบาทของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาในฐานะเป็นวิทยาท้องถิ่น และมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม

2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการดำเนินการทั้งระบบ ตั้งแต่ประมาณการรายรับของเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จนถึงจัดทำแผนงานโครงการเพื่อใช้งบประมาณว่ามีความคุ้มค่าเกิดประสิทธิภาพ

และประสิทธิภาพหรือไม่ และประมวลเป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการวางแผนหรือปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

3. ด้านการบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อประโยชน์ขององค์กร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน ครูและนักเรียน

4. ด้านการบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการวางแผนเพื่อดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ

และร่วมเป็นเจ้าของ โดยใช้ความเป็นกัลยาณมิตร และควรพึงระวังการดำเนินงานที่มีลักษณะของการจับผิดหรือตรวจสอบ เพราะจะส่งผลกระทบต่อบรรยากาศของการทำงานอย่างมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ความสำเร็จในแต่ละด้าน ของการบริหาร โดยคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นกรอบในการนำไปปรับปรุงพัฒนา รูปแบบ การบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ควรส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2551). **แนวทางการนำมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการพ.ศ. 2546** กระทรวงศึกษาธิการ.
- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2556). **คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สยาม เวชกามา (2557). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชนในการบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนบ้านสร้างแต่ จังหวัดยโสธร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายโสธร เขต 2** คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะคุรุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- กฤษฎา สารการ (2555). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการโรงเรียนดีประจำตำบล กรณีศึกษา โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1** คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะคุรุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.